

5.

EMENDATIOREM
CATARACTAE DEPO-
NENDAE
METHODVM

*****

PRAESIDE

PETRO IMMANVELE HARTMANNO,

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOLOG. THERAP. CHEM. ET BOTAN. PROF.
PVBL. ORDIN. ACAD. CAESAR. NAT. CVR. ET ELECTOR. MOGVNT. ER-
FVRT. SCIENT. VTIL. ITEMQVE SOCIETAT. BEROLINENS. NATVR.
SCRVTATOR. ET DVCAL. TEVTON. HELMSTAD. SODALE, ORDINIS
MEDICI H. T. PRO-DECANO

DIE SEPTEMBR. CI^OIOCCCLXXXV.

IN MEDICINA ATQVE CHIRVRGIA
SVPREMOS DOCTORIS HONORES

LEGITIME CAPESSVRVS

PVBLYCO EXAMINI

SVBMITTET

AVCTOR

CAROLVS GVILIELMVS HILDEBRAND

HERFORDIA-GVESTPHALVS.

TRAIECTI AD VIADRVM,
E TYPOGRAPHEO WINTERIANO.

EINLEITUNG
GATARACTAE DEPO-
NEIDAE
METHODVS

TRABESIDE
PETRO INMANVILLE HARTMANNO
MEDICVS ET CHIRVRGVS
IN MEDICINA ATQVE CHIRVRGIA
SVPREMO DOCTORIS HONORE

LECTVRVS
VICTOR
CAROLVS GAVILLIVS HILDEBRAND
VICTOR

TRABESIDE AD VINDOB.
P. TYPOGRAPHVS WINDOBIVS.

PROOEMIUM.

Quotusquisque chirurgorum ignorat, cataractam dici eum morbum, qui, tamquam pars quaedam obscura, in posteriori oculi camera per pupillam animadueritur, cuique nascendo plurimae causae ansam praebent. Huius praeternaturalis obscurationis sedes, absolute demonstrante celeberrimo Goettingensium professore, AVGVSTO GOTTLIEB RICHTERO*), deprehenditur aut in sola lente crySTALLINA; aut in eadem lente, eiusdemque capsulae et liquore

A 2 re

*) In der *Abhandlung von der Ausziehung des grauen Staars.* Goettingen 1773. in 8.

re Morgagniano simul; aut in tunica capsulae sola, mox anteriori, mox posteriori; aut in follo, quem diximus, humore Morgagniano. Sed accedit interdum, vt membrana hyaloidea obscuretur, cataractaeque speciem producat. Longiori profecto demonstratione opus haud est, quantum emolumenti in humanum genus exinde sit illatum, quod iam ab antiquissimis temporibus medici et chirurgi, dum huius morbi origines, causas, sedem, euentusque curatius indagare sunt conati, eidem quoque tollendo indies plures facilioresque modos applicarunt. Quam ob causam in praesentia sufficiat commemorasse, nostra aetate, ob insignem huius medelae usum, tantum curae, diligentiae, atque sollicitudinis a nuperrimis chirurgis litteratis esse adhibitum, vt longe perfectiorem in gradum haec ars atque scientia sit euecta, et pessimum hoc malum faciliori atque tutiori methodo tolli possit. Idem ipse, quem iam honorifice nominauimus, illustris RICHTERVS, eo ipso libello, cuius iam facta est mentio, siue explicatam perfectae operationis methodum, siue incitamenta aliis medicis

dicis atque chirurgis impressa spectes, tantum studii atque perspicuitatis in docendo applicuit, ut omnibus, qui hoc de argumento scripserunt, praeberet palmam. Ipse etiam omnium fere primus princepsque fuit, qui isti barbariei obicem poneret; ex qua olim cataractae depositio solis circumforaneis et indoctis operatoribus, ut barbare vocantur, erat permessa. Quippe celeberrimus hic vir, accuratiori huius morbi notitia solertique observationum et experimentorum apparatu, subtile huius operationis artificium variis augmentis correxit et absoluit, nouisque enchiresibus ditavit: adeo ut ex eo tempore plurimi inter Germanos chirurgi in eodem hoc opere perficiendo sint occupati. Ego ipse, quod non sine summa voluntate atque gratiarum testificatione fateor, huius viri exhortationibus ad hanc ipsam rem sum excitatus. Nemo est, qui ignoret, duplici methodo cataractae mederi eos, qui hoc sibi negotii sumunt: per depressionem nimirum atque extractionem. Primo igitur extrahendae cataractae rationes, quas ipse secutus sum, exponam; de-

1 2

A 3

inde

inde eiusdem deponendae modum, qui ha-
 tenus in usu fuit, describam: non omis-
 sissimam tamen monitis quibusdam, quae ad errores
 in utroque genere commissos pertinent. Ad-
 dam illustrationis causa aliquot sanationum
 exempla. Tandem nouam propositurus sum
 deprimendae cataractae methodum: qua
 id obtinui, ut, nisi me omnia fefellerunt,
 deposita cataracta, quae saepenumero ver-
 sus superiora resurgit, constituto loco ma-
 neret. Simul vero singulas accurate descri-
 bam enchireses, quibus lens crystallina eius-
 que capsula sub operatione tractari debet,
 quo sine impedimento atque renisu ad defi-
 nitum deponi possit locum.

---

§. I.

De cataractae extractione praemonita quaedam.

Postquam igitur cataractae per extractionem medendi methodus adeo maxime est celebrata totiesque frequentata, accidit exinde, ut ipsius huius morbi natura longe propius exactiusque sit perspecta. Quippe nunc luculentissime constat, maturitatem eiusdem neutiquam in densitate lentis esse quaerendam, neque ex eiusdem colore, quanta sit illius consistentia, colligi oportere: ut potius tunc demum matura dici possit cataracta, cum lentis capsula a membrana hyaloidea nonnihil recedit, facileque dissolui potest; lentis corpore, quod illa includit, ceteroquin dura molliue. a) Proinde nequaquam illud nunc instituo, ut haec amplius persequar: sed, missis illis, hoc mihi solum negotii sumo, ut methodum, qua extrahendo cataracta tollitur, distincte describam.

§. II.

Ipsa cataractae extractio describitur.

Ante omnia vero eos, qui in perficienda hac operatione occupabuntur, monitos volo, ut eo ipso tempore, quo inciditur cornea oculi tunica, ipsum bul-

a) Confer IANIN, *Beobachtung über das Auge*, pag. 155.

bulbum firment. Omnibus illis adminiculis, huic scopo destinatis, si quid ego recte iudico, palmam praeripuit, siue securitatem spectes, siue commoditatem, hastula Pamartiana, et quidem speciatim ea qua vsus est celeberrimus medicus oculusarius CASAMATA. Haec hastula in formam latinae litterae S est incuruata, apicemque adeo breuem habere potest, vt hic vix dimidiam lineam latam super trabeculam transuersam emineat. Hic apex oculum ne tantillum quidem laedit, eidemque firmando absolute sufficienterque inseruit. Porro, CASAMATAE morem secutus, conuenienti hamulo palpebram superiorem inter operationem eleuandam curo: quod tamen molliter moderateque fieri debet, ne pars haec offendatur. Inferiori palpebrae iniicio alium hamulum, unciae circiter pondere auctum: quod firmitati huius palpebrae adeo est conuenientissimum, vt eadem sine offensa aut incommodo deorsum trahatur. Atque ego, non sine iustis argumentis, iterum iterumque moneo omnes, ne hanc fuscipiant operationem prius, quam firmatus est oculus; quandoquidem alias semper haec operatio, sicuti per exempla constitit, insegura manet. Postquam igitur has cautiones satis superque obseruauit, quae ad praeparationem sunt necessariae, apicem hastulae infigo eo loco, quem apex cultelli sub suo egressu pertundere debet; sicuti haec omnia luculentius celeberrimus Goettingensium Professor, RICHTERVS, descrip-

scripsit. *b*) Quod si etiam contingeret, vt apex cultelli a loco hastulae infixae aberret, nihil tamen impeditenti inde sequuturum esset, quin oculus tam diu firmatus maneat, donec cultellus penitus penetraverit incisioque sit absoluta. Cultellus hic, quem diximus, Richterianus omnibus reliquis instrumentis merito est praefendus: si modo iustam habeat crassitiei proportionem. Nimia enim eiusdem tenuitas sub operatione facile efficit, vt apex incuruetur: nimia autem crassities ingressum et transgressum eiusdem per corneam non nihil difficiliorem reddit. Quando igitur eam adhibueris cautionem, vt firmitur oculus ope hastulae, incisio, huius ope instituta, raro in cassum recidet, aut iusto minor euadet; adeo vt vulnusculum forfice sit amplificandum; ad incidendam vero capsulam tali vtor acutissimo cultello, qualis in cystitomo clarissimi LAFAYI apprehenditur. Hic autem cultellus tantillum est incuruatus atque in manubrio firmatus. Finita hunc in modum operatione, oculum linteolis, aqua et spiritu vini gallici, cuius prioris tres quartae sunt partes, madefactis, more consueto deligo. Interim misturam hanc interdum, pro ratione rerum circumstantium et symptomatum, diuersa mutauit proportionem.

B

S. III.

b) *Libr. cirar.* pag. 23. seq.

§. III.

Cataractae depositio consueta exponitur.

Inter deponendae cataractae varias methodos, hactenus vsu frequentatos, mea quidem sententia, sequens omnium videtur optima. In angulo nimirum externo oculi, ad duas circiter lineas a pellicula cornea, secundum lineam longitudinalem, infigitur acus anceps in bulbum oculi, eiusque ope, corpus vitreum et posterior pars capsulae inciditur. Hac ex capsula tunc exprimitur lens atque deorsum propellitur.

§. IV.

Utriusque methodi commoda et incommoda.

Atque haec breuissima fit utriusque methodi, tam quae extractione, quam quae depressione perficitur, historia: quam eo consilio hic descriptam volui, vt, cuinam methodo potissimum palmam concedam, facilius esse possit aestimatio. Nemo profecto inficias ire potest, nostris temporibus, uti iam monuimus, Chirurgos incredibilem contulisse operam, vt vtraque methodus, quoad eius fieri posset, emendaretur, ab erroribus vindicaretur, nouaeque enchireses tractandae cataractae inuenirentur, et inter se inuicem expenderentur: quo tandem ipsae, et naturae, et indoli praesentis cataractae, fiant conuenientiores aptioresque. Quae omnia

omnia vt exemplis illustrem, sequentia monebo. Celeberrimus RICHTERUS, verbi causa, plurimum fauet extractioni cataractae: admittit tamen nonnullis exceptionibus, si natura indolesque huius mali aliam methodum sit postulatura. Eo consilio optimus hic vir in nuperrimis hac de re monitis atque praeceptis perfectam cataractae extractionem commendat, hoc simul addito asserto, ipsam capsulam sine omni periculo simul extrahi posse: paulo post vero tantum abest, vt hoc cum consilio consentiat; vt potius hanc ipsam methodum nondum satis absolutam, securam, certamque declaret. Contra ea eximius inter Anglos chirurgus, POTTIVS, non quidem absolutus extractionis cataractae est osor: tamen etiam antiquitatis aestimationem in re medica negligi non oportere contendit, simulque methodum priorum seculorum, quae in sola depressione consistebat, ludibrio aut irrisui exponi haud patitur. Fateor, huius viri modestiam vetustatisque amorem maxime a me probari: non quidem, sicut facile liquet, quod methodo huic faueam ob vetustatis auctoritatem; sed quod, proh dolor! vitia superioris methodi, per extractionem absolvendae, si cum vitii et incommodis depressionis comparantur, facile aequo passu, vt vulgo dicitur, succedunt. Quid? quod perfecta capsulae adhuc pellucidae vna cum lente, aut capsulae solius, post extractam lentem, extractio, si euentum spectes,

femper manet dubia: quoniam, vti idoneis argumentis satis constat, nemo cum absoluta certitudine nosse potest, vtrum capsula adhuc cum membrana hyaloidea naturali coniunctione sit combinata, an non nihil iam sit ab eadem dissoluta, an forte capsula cum iride sit concreta; qui peruersus status comparandae hac in re certitudini maxime officit. Ego saltem non prius hanc extractionis methodum in operanda cataracta, cuiuscunque sit naturae et conditionis, certissime seligo atque instituo, quam si sub ipsa operatione obseruo, sitne soluta iam capsula, an eadem sine incommodo aut metu, ne ipse bulbus oculi quomocunque laedatur, extrahi possit. Quo de argumento si scriptores euoluimus, multa ibidem in vtramque partem disputata exstant; quibus assertis simul vicissim plurimis obseruationibus et rationationibus fidem facere ipsi conantur. Quis vero negare audeat, ab vtraque parte, in sui honorem atque gloriam, optimos hos viros multis malis euentibus cauisse, suisque operationibus securitatem addidisse: porfus tamen primaria bina euitari nequeunt vitia; alterum nempe, ne post breue longumque tempus lens depressa in pristinum recedat locum; alterum vero, ne superstes capsula successine obscuretur. Nae! haec sunt bina illa incommoda, quae tam chirurgis oculariis, quam aegrotis saepenumero crucem figunt. Adeone ergo fieri nequit, vt illam coerceamus et velut carcere retineamus; hanc vero ab ob-

scu-

securatione defendamus? Mihi quoque exempla ob-
uenerunt pessimorum horum euentuum. Verbi
caussa, feminae, quadraginta circiter annos natae,
et vtroque oculo suffusionem passae, vno eodem-
que die extraxi cataractam. Dextri cataracta iam
ex duodecim annis; sinistri ex duobus erat exorta.
In ipsa operatione nihil mali aut peruerfi accidit.
Duodecennis cataracta, quae dextrum occupauerat
oculum, vna cum capsula simul prodiit, licet haec
antea esset incisa: lens ceterum crystallina iusta ma-
gnitudine atque densitate gaudebat, simulque cum
capsula erat opaca. Biennis sinistri oculi cataracta
itidem ex incisa capsula prodiit, atque tunc oculus
perfecte erat clarus atque pellucidus. Verum enim
vero postero die acerbissimos dolores in sinistro ocu-
lo sensit aegrotata, eosdemque etiam in dextro oculo,
sed longe mitiores. Remouit quotidie deligationis
apparatum; vnde, interpositis in singulos dies deri-
uantibus remediis, euauit dolor: sed, vix elapsis
aliquot diebus, relictam in sinistro oculo capsulam
vidi obscuratam, nulla dehinc applicatorum discuti-
entium medicamentorum vi pristinae pelluciditati
restitutam. Sed in dextro oculo post duas supera-
tas hebdomades visio aequae bona fuit, ac ante duo-
decim annos. In alio puellae, viginti quatuor an-
nos natae, exemplo per quatuor iam annos si-
nistrum oculum vitiauerat cataracta, albicantis ma-
gis, quam gryfei coloris. Ergo adhibui huic malo

operationem per depressionem; sub qua deprehendi, facillime quidem cataractam deorsum deprimi, sed imperfecte tantum posteriora versus. Tamen si vero pupilla prorsus nunc esset libera, et aegrotata huius oculi visionem optime recuperasset: lens tamen sub et retro pupillam euidenter transparebat. Quotiescunque hac in operatione acum non nihil eleuabam; toties quoque ipsa lens acus iter tantillum sequebatur. Atque haec cataracta videbatur mihi paulo maior, ac solet, forte etiam iusto mollior, adeoque etiam cum capsula cohaerens. Liceat aliud viri, qui circiter quadraginta iam superauerat annos, adiuicere exemplum: in cuius dextro oculo iam per quinque annos infederat cataracta; cui quoque per depressionem adplicui medelam. In quantum igitur, finita operatione, pupilla pellucida erat, in tantum tamen sexto die denuo deprehendebatur opaca: licet reliqua symptomata nihil mali ostenderent. Elapsis vero post primam operationem tribus hebdomadibus lentem, quantum ego iudicare poteram, denuo sursum protrusam, iterum deponere conabar: postquam tamen acum pone pupillam immiseram, opacum corpus difficulter excipere potui, unde mox intellexi, capsulam hic subesse post operationem demum obscuratam. Proinde apicem acus ad moui propius pupillae, capsulamque incidi: per quam incisuram deinde hic ipse vir satis bene visum recuperavit. Atque haud dissimilia exempla non mihi

mihi solum, sed multis aliis etiam saepenumero sunt oblata: unde luculenter apparet, ante nominatos malignos euentus sub qualibet operatione accidere posse, licet vbique summa adhibita sit cautio. Ceterum circa extractionem cataractae haec tantummodo velut in transcurso notabo: haud raro tunicae corneae laciniam, quae sub operatione abscinditur, malorum euentuum euadere causam: quandoquidem haec ipsa lacinia veluti inflicto vulnere insidet. Quoniam vero sub minimo oculi motu inferior palpebra in hanc laciniam impellitur, facile accidit, vt, primis saltem diebus, hac irritatione oculi inflammatio excitetur.

§. V.

Alia correctior cataractam deponendi methodus.

Ergo vtriusque operationis nondum perfecta atque absoluta est securitas: quoniam, vtut et ipsa cataracta, et chirurgus eidem medicaturus comparati sint, nemo de euenturis malis atque illaetabilibus symptomatibus aegroti fati certo cauere potest. Methodusne igitur excogitari non posset, sub qua de antedictis malis successibus, si forte superuenientia excepero symptomata, prorsus securi esse possimus, et quidem adeo perfecte; vt qualibet obuiente cataracta, qualisqualis sit, certissime praedici posset: operationem optimo cum euentu esse successuram. Ingenuè itaque methodum proponere conabor, nisi fallor,

fallor, correctiorem, virorumque, qui animum a vero non secludunt, nec suae opinionis pertinaciter inhaerent, sed publicae tantum humani generis utilitati student, beneuolae censurae permittam. Neutiquam vero id mihi sumo, ut hanc methodum prorsus indubiam nec unquam fallacem censeam; licet omnino huius generis mihi videatur: quandoquidem hoc facile concessero, praeteruisum esse a me quidquam, propter quod haec methodus reiici debeat. Interim tamen ille mihi maxime erit gratus atque exoptatus, qui, non praecoccupato animo, per repetitam operationem offusae adhuc hac in re obscuritati lucem affundit. Qua ad nouam hanc, velut coactus, perueni methodum, viam demonstrarunt partim celeberrimi viri, quorum hoc super argumento commentationes, quaestiones, atque epicrises exstant, partim mea ipsius experimenta, quae iam passim attigi. Cataractae extractionem, de qua quid existimem, iam exposui, celeberrimus RICHTERVS sibi velut propriam atque familiarem selegit, eandem multis argumentis confirmavit, contra aliorum dubia defendit, imo tanquam perfectissimam extrahendae cataractae methodum proposuit. Verum enim vero, dum mecum reputo, eas ob causas, quas iam recensui, perfectissimam extractionem fieri omnino non posse, animo quoque obuersatur quaestio: perfectane depressio aequae admitti non possit? E contrario si toties clarissimus POTTIVS depressio-

nem

nem cataractae omittit, quotiescunque hanc fluidam aut etiam velut caseosam animaduertit, hocque in statu tantummodo capsulam vna cum lente dirumpit; quo dirupta capsulae pars simul cum parte lentis nondum perfecte soluta aqueo humori permisceri et hinc solui possit: tunc temperare mihi non possum, quin tacite mecum quaeram: numne obscurus hic humor, cum dirumpitur capsula, impedimento fit futurus, quo minus anterior aequae, ac posterior capsulae pars perfecte dirumpi possit; quandoquidem vniuersus humor aequus a turbido cataractae diruptae liquore obscuratur, adeoque hac ipsa obscuratione felix operationis successus imperfectus erit mansurus. Atque haec intuitus celeberrimus RICHTERVS affirmavit, si hoc adsertum veritati esset conueniens, se extractionis operationem, cui tamen maxime faueret, prorsus esse intermissurum. Qua occasione vero denuo mihi in animum incidit quaestio: negarine possit, deponendae cataractae esse modum, qui omnino extractione plurimum praestet? Quare autem vterque celeberrimorum virorum huius argumenti rationes non clarissime peruident, causa est in aprico aequae, ac illa, vnde ipsorum methodi cataractam tollendi inter perfectissimos numerari nequeunt.

§. VI.
Eiusdem argumenti continuatio.

Vt autem ad institutum nostrum propius accedamus, illudque plenius illustremus, ipsam operationis nostrae methodum accuratius describemus: simul causas expedituri, cur sub pristina depressionis methodo cataractae secundariae sint exortae, atque cur lens atque capsula iterum sursum ascenderint, aut vel adeo in anteriorem oculi cameram prociderint. Ipsi vero nostrae operationi quaecunque alii daturi sint nomen, nobis perinde erit: nos perfectam nominabimus depressionem. Vt autem ad expediendas illas omnes quaestiones, quas nunc attigimus, viam nobis pandamus, nostrarum interest partium, vt ante omnia vitreum corpus in suo naturali nexu lectoribus proponamus. Scilicet corpus hoc vitreum, quod etiam vulgo humor vitreus vocari solet, est complexus plurimarum exiguarum vesicularum inter se cohaerentium, paruisque ostioliis vbiq; inuicem coniunctarum, quibus ostioliis contentus humor ex vna in alteram vesiculam hinc inde transmitti potest. Praeter haec huic corpori innata est vis elastica: cuius ope idem cuilibet alii admoto corpusculo eo magis resistit, quo maior agentis huius corpusculi est superficies. Quod si igitur verum est, vt est omnino verissimum, vitreum corpus cuilibet paruo corpusculo, et quidem pro ratione diuersae in ipsius superficie magnitudinis, reniti: sequitur exinde neces-

cessario, vt post depressionem cataractae lens deorsum pressa facile atque frequenter in pristinum locum adscenderet; idque eo facilius tunc temporis, cum adhuc teretium acuum vsus esset. Namque, dum haec operatio peragebatur, lens ex superiori versus inferiora, ad perpendiculum, deprimebatur, aut, vt aliis solenne erat, posterior capsulae lamella et dein ipsum corpus vitreum inferiori et posteriori parte incidebatur; quam in incisuram lens deorsum et retrorsum, satis remote a pupilla, detrudi solebat. Fac vero, per errorem corpus vitreum sub operatione non incidi, aut etiam in dictam incisuram non impelli lentem: tunc lens solummodo recta linea deorsum pone iridem deprimitur. Atque tunc semper periculum subest, inprimis si lenti sua capsula adhuc circumdatur, ne denuo eadem haec sursum retrocedat. Praeter haec dum cataracta deorsum retrorsumque deprimitur, semper inter operandum renifus animaduertitur mediocris, isque paullo maior, si lens adhuc cum capsula coniungitur: interdum quoque fluida adhuc cataracta subest; quae ideo magis resistere solet, quo maior plerumque illius deprehenditur superficies. Est autem huius renifus causa sola corporis vitrei elater. Ex his igitur omnibus, quae nunc praemisimus, nemini obscurum esse potest, fieri omnino posse ob corporis vitrei resistentiam, quam ipsius elater deprimendae cataractae obiicit, vt haec nec semper iusto loco deponatur,

nec sufficiens corporis vitrei portio ante ipsam de-
pendeat ipsamque firmet. Namque si vtrique huic
scopo inter operandum satisfactum est, lenti soli
aut etiam capsulae adhuc circumiectae retrogressus
versus superiora prorsus intercluditur. Ex his igitur
facili consecutione sequentia fluunt. Quoniam ni-
mirum vitrei corporis elasticus renifus perfectae ca-
taractae depositioni est impedimento, eamque ob
causam haec ipsa depressio non semper postica parte
expedite succedit: ipsum, quod huic vsui inseruit,
instrumentum, latam nempe ancipitem acum, ita
mechanice fabrefactam atque adaptatam esse oportet,
vt praedictum impedimentum chirurgus, mede-
lam instituturus, facilius tutiusque debellare possit.
Qua de mutata huius acus forma paulo post, cum
eiusdem vsus illustrabitur, ex professo dicemus. Ad
haec, cum vitrei corporis vis elastica eo loco maio-
rem exerceat renifum, quo ipsius naturalis cohaesio
potissimum deprehenditur: aperte exinde patet, illam
ipsam corporis vitrei partem, quae alienum quod-
dam corpus susceptura est, singulariter huic vsui ac-
commodari oportere; ne ipsius huius corporis intro-
missio retardetur, sed cum facilitate succedat, ne-
que iterum ex constituto hoc loco expelli possit.

§. VII.

Eiusdem argumenti peroratio.

Corporis autem vitrei elater infringitur, siue,
quod idem est, locus, qui depositam cataractam
in

in constanti quiete seruaturus est, praeparatur, si eiusdem corporis inferiores cellulae iis locis, quibus alienum corpus excipi debet, quantum fieri potest, disscinduntur aut inuicem separantur; vnde simul ipsarum elater perit. Atque haec cellularum dis-iunctio per eandem acum perficitur, per quam quoque deprimitur cataracta. Haec autem lata, anceps, leniterque excauata acus, ab apice ad maximam ipsius latitudinem, ad dimidiam lineam breuior, ac alias esse solet, confici debet, eo autem loco, vbi est latissima, manubrium versus, sensim imminuitur latitudo; hoc ipso autem summae latitudinis loco modice incuruatur versus alterum latus. Ceterum inferior superficies consueto more modicam seruat cavitatem. Praeter haec cuilibet oculo peculiaris et velut propria acus destinari debet. Namque quam primum acus in oculum est immissa, pars ipsius conuexa versus posteriora vergit, caua superficies vero versus inferiora, ipsiusque apex non nihil versus pupillam siue anteriora. Ob modicam vero incuruationem haec ipsa acus aptior est seiungendae capsulae cum iride concretioni. Postquam autem acum Chirurgus dicta methodo in oculum immisit, eandem ita dirigi oportet, vt pars ipsius latissima pone inferiorem lentis partem sit constituta. Hinc ipsa acus, repetitis vicibus a superiore parte versus inferiorem et posteriorem, quam occupatura est dein cataracta, hinc inde mouetur: vt hoc motu interiores corporis

vitrei cellulae diffcindantur. Quam primum igitur cellulae satis sunt seiunctae, cataractae imponitur acus, ea cautione, ne diffcindatur capsula, siue pellucida sit, siue opaca, dura siue fluida, magna siue parua, eademque adeo firmiter perfecteque tenetur, ne antrorsum elabatur. Quo facto cataracta pone retroque deprimitur; ita quidem, vt sub pressione inferior acus superficies magis magisque posteriora versus vertatur. Lenis illa, quam descripsimus, acus incuruatio efficit, vt latissima eiusdem pars, sub qua continetur lens, in modum proiecturae clauis (*Bart des Schlüssels*) sub clauistri reseratione, modice circumuertatur, et quidem ea ratione, vt, dum incipit operatio, acus cataractae imprimatur, sub progressu eiusdem vero versus cataractam agat; dum interim eodem tempore, sub moderata acus circumuersione, cataracta perfecte deorsum et retrorsum propellitur. Atque haec enchirefis lento motu perfici debet, quo dissectum corpus vitreum impellendae cataractae sensim locum concedat, superiorque eiusdem corporis integra pars sufficienter antrorsum super cataractam ita proiiciatur, quo nouus cataractae adscensus per pondus atque elaterem superimpendentis corporis vitrei penitus impediatur.

§. VIII.

Scholion.

Haec igitur nunc a nobis proposita cataractae deponendae methodus reliquis omnibus, quae hactenus in usu fuerunt, sequentes ob causas antecellit. *Primo*, ima et postica corporis vitrei portio sufficienter sciungitur, *tum* cataracta satis longe atque profunde a pupilla posteriora versus remouetur: *porro* cataracta vna cum capsula eo, quo officiebat, loco femouetur: *tandem* eiusdem nouus adscensus a propendente superiori integra corporis vitrei portione prorsus impeditur. Ipsa autem praesentis, quam descripsimus, acus forma reliquis huius generis praestat: quod non solum per eandem cataracta firmiter comprehendi suoque loco moueri potest; sed quod etiam tunc commode applicari potest, si capsulae opacitas sine lente animadvertitur, atque artifex eandam aut discindere conatur, aut integram adhuc deponit. Neque minus eadem acus, quod media parte leniter est incuruata, usui esse posset, si in clausa pupilla radiatae iridis striae, altero pupillae latere, discindi deberent. Ceterum beneuolos lectores vehementer rogo, nolint hanc a me propositam cataractae medendi methodum sita aestimare, tanquam omnibus numeris sit absoluta atque perfecta. Interim indifferenter omnino laturus non sum, rectane sit, an falsa, aut quam inter doctos viros existimationem sit

fit adeptura. Tantum autem superbiae mihi non sumo
quin eandem methodum ipse statim repudiaturus sim,
quam primum iustis argumentis vitia eiusdem mihi
demonstrabuntur, aut alia praestantior methodus
publice proponetur. In summa autem, quam prae-
fixam habui, laude ponam, si chirurgos solertes meo
exemplo excitauero, enchiresin inueniendi, quae,
quoad eius fieri potest, scopo suo absolutissime
respondet.

Ua 3991^c

ULB Halle

003 793 516

3

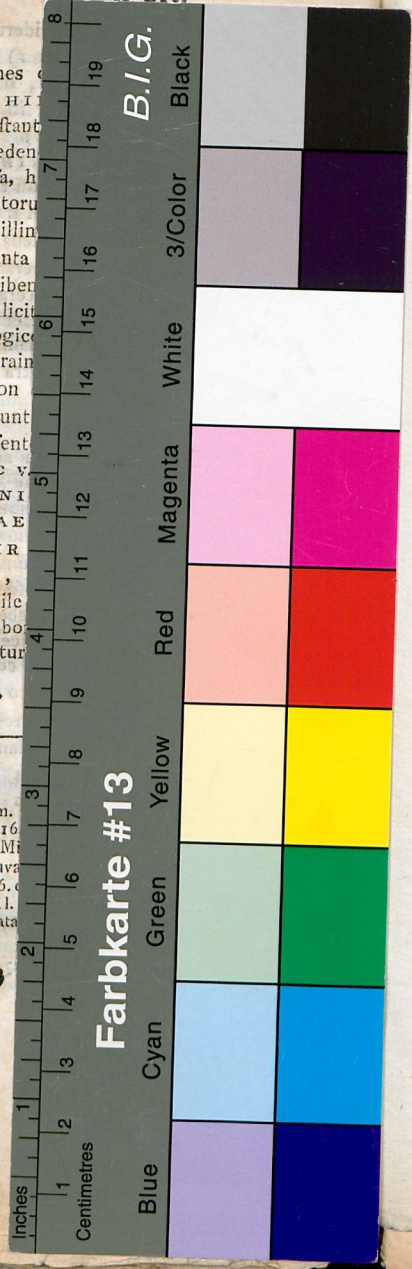
f

h.

IS MEDICA ETC.

EMENDATIOREM
 CATARACTAE DEPO-
 NENDAE
 METHODVM

*****

PRAESIDE

PETRO IMMANVELE HARTMANNO,

PHIL. ET MED. DOCT. PATHOLOG. THERAP. CHEM. ET BOTAN. PROF.
 PVBL. ORDIN. ACAD. CAESAR. NAT. CVR. ET ELECTOR. MOCVNT. ER-
 FVRT. SCIENT. VTIL. ITEMQVE SOCIETAT. BEROLINENS. NATVR.
 SCRVTATOR. ET DVICAL. TEVTON. HELMSTAD. SODALE, ORDINIS
 MEDICI H. T. PRO-DECANO

DIE SEPTEMBR. CI^ODCCLXXXV.
 IN MEDICINA ATQVE CHIRVRGIA
 SVPREMOS DOCTORIS HONORES

LEGITIME CAPESSVRVS

PVBLCO EXAMINI

SVBMITTET

AVCTOR

CAROLVS GVILIELMVS HILDEBRAND

HERFORDIA-GVESTPHALVS.

TRAIECTI AD VIADRVM,
 E TYPOGRAPHEO WINTERIANO.

